

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-577

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Institutionen för kommunikationslära	
Tekijä-Författare-Author Siivonen, Jonita			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Stor Anna, Liten Anna och tio andra personporträtt : Om innehållsliga och språkliga mönster i en mediegenres kvinnobeskrivningar			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kommunikationslära			
Työn laji-Arbetets art-Level Licentiatsavhandling		Aika-Datum-Month and year 1999-06-01	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 160, 1 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Syftet med arbetet är att utreda hur femininitet eller kvinnlighet konstrueras i sammanlagt tolv personporträtt av kvinnor i morgontidningarna Dagens Nyheter (DN) och Hufvudstadsbladet (Hbl) samt att utforska personporträttet som mediegenre. Den kvalitativa analysen baserar sig på ett feministiskt och konstruktionistiskt perspektiv och på kritisk textanalys. Arbetsmetoden är tudelad så, att femininiteten identifieras för det första på den språkliga nivån (ordval) och för det andra på den innehållsliga nivån (tematiska motiv). Förutom innehållsliga och språkliga mönster utgör personporträttet som genre eller texttyp en tredje dimension i analysen - men då handlar den inte så mycket om identifikation av femininitet som om identifikation av personporträtt, som är en relativt utforskad mediegenre.</p> <p>Huvudpersonsomtalet undersöks främst genom referenskedjor ur vilka framgår olika typer av omtal: egennamn, pronomen och substantivfraser. I DN var omtalet för- och efternamnsinriktat (med undantag för den äldsta och yngsta huvudpersonen vilka båda omtalades med förnamn), medan det i Hbl varierade starkare. Huvudpersonens position analyseras förutom genom denna omtalskategorisering också genom hennes relation till bipersonerna: yrkeslivs- och privatlivsbipersoner. Bipersonerna behöll sina biroller i alla porträtt utom i porträttet med materialets yngsta huvudperson; bipersonernas röster blev tillsammans i det porträttet minst lika starka som huvudpersonens.</p> <p>De återkommande tematiska motiven i porträtten utgjordes av förklaringsmodeller för huvudpersonens framgång (vilka kan indelas i agenter, affekter och ambitioner), av resor som symboler för vändpunkten på livets väg samt av dubbelheten i motsättningen mellan det privata (familj/annan privat tillvaro) och det offentliga (arbete). Den här dubbelheten anknyter till personporträttet som texttyp och dess reportagetypiska sammanfattning i textavslutningen. Dubbelheten i avslutningarna handlade i porträtt som fokuserade på både yrkes- och privatliv om motsättningen mellan dessa, medan den i porträtt som enbart handlade om huvudpersonens offentliga liv handlade om någon detalj ur privatlivet. I några porträtt utgjordes dubbelheten av kvinnlighet och yrke på ett allmännare plan.</p> <p>Kvinnorna i porträtten konstruerades alla som framgångsrika - en del dock som den raka framgångens kvinnor, andra som den reflekterande framgångens kvinnor. Äldre kvinnor konstruerades som livsvisdomens kvinnor, eftersom de var starkt dåtidsorienterade. Den raka framgångens kvinnor skildrades som ambitiösa personer utan krockar på livets väg, medan den reflekterande framgångens kvinnor framställdes som aktiva hjältinnor som får hjälp av agenter och som tar vara på sina affekter som en berikande livs ingrediens, men som ändå i sista hand själva har fruväldet över sina egna liv(sberättelser).</p> <p>Personporträttet som genre karakteriseras av den journalistiska friheten (i relation till den stramare nyhetsgenren), av ett nurum där journalisten möter huvudpersonen (vanligen i ett talat tvåpersoners samtal som journalisten transformerar till skriven text som sedan läses av en massmediepublik) och av porträttets relativt slutna struktur. Porträttet är nämligen relativt självständigt jämfört med nyhetstexten och i förhållande till kontexten när det gäller vad som tidigare skrivits, vad som skrivs nu och vad som kommer att skrivas - en huvudperson behöver inte tillhöra tidningens sedvanliga aktörsgalleri. Huvudpersonen konstrueras dessutom som självständig i förhållande till bipersoner och andra medieaktörer konflikten/motsättningen finns i stället inom huvudpersonen och hennes livsberättelse. Porträttet är självständigt i förhållande till nyhetstiden; publiceringstidtabellen är inte lika stram som i nyhetsgenren, men är dock beroende av de porträttutlösande faktorerna.</p> <p>Arbetets bilagor utgörs av råanalys av tolv personporträtt samt av kopior på porträtten.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords kvinnor - personskildring - dagstidningar journalistik - föreställningar - kvinnor naisuus - henkilökuvat - sanomalehdet journalismi - mielikuvat - naiset			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			